

युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समितिको कार्यविधि, २०६३

१. नाम : युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समितिको कार्यविधि, २०६३ ।

२. लागू हुने मिति : समितिको बैठकले पारित गरी वार्ता टोलीबाट अनुमोदन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

३. परिभाषा :

- (क) “समिति” भन्नाले युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समितिलाई बुझाउनेछ ।
- (ख) “वार्ताटोली” भन्नाले नेपाल सरकार र ने.क.पा.(माओवादी) को वार्ताटोलीलाई जनाउनेछ ।
- (ग) “संयोजक” भन्नाले समितिको संयोजकलाई जनाउनेछ ।
- (घ) “सदस्य” भन्नाले समितिको सदस्यलाई जनाउनेछ ।
- (ङ) “आचारसंहिता” भन्नाले नेपाल सरकार र ने.क.पा.(माओवादी) बीच २०६३।२।१२ मा सहमति भई निर्माण गरिएको २५ बुँदे युद्धविराम आचारसंहितालाई जनाउनेछ ।
- (च) “कार्यविधि” भन्नाले युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समितिको कार्यविधि, २०६३ लाई जनाउनेछ ।
- (छ) “कार्यालय” भन्नाले समितिको केन्द्रीय कार्यालय वा अन्य कार्यालय समेतलाई जनाउनेछ ।
- (ज) “संयुक्त समिति” भन्नाले वार्ताटोलीले गठन गर्ने संयुक्त समितिलाई जनाउनेछ ।
- (झ) “उपसमिति” भन्नाले समितिले आवश्यकतानुसार गठन गरेको उपसमितिलाई जनाउनेछ ।
- (ञ) “सम्पर्क निकाय, सहयोग तथा अनुगमन टोली” भन्नाले निश्चित घटना, विषय वा क्षेत्रको लागि आवश्यकतानुसार समितिले निर्माण वा गठन गरेको सम्पर्क निकाय, सहयोग तथा अनुगमन टोलीलाई जनाउनेछ ।
- (ट) “शान्ति प्रकृया” भन्नाले नेपाल सरकार र २०६२/०६३ को जनआन्दोलनमा सहभागी सात दल तथा ने.क.पा.माओवादी बीचको संवाद, समझदारी, सहमति र सम्झौता अनुसार नेपालमा २०५२ सालदेखिको हिंसात्मक विद्रोह र नेपाली समाजमा विद्यमान द्वन्द्वहरूलाई शान्तिपूर्ण रुपान्तरणका लागि अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति प्रकृया सम्बन्धी सिद्धान्तहरू अनुसार गरिने सम्पूर्ण कार्यहरूलाई बुझाउनेछ ।

४. क्षेत्राधिकार : समितिको क्षेत्राधिकार वार्ताटोलीद्वारा मिति २०६३।३।१२ मा तोकिएको १७ बुँदे कार्यक्षेत्र र अधिकार बमोजिम हुनेछ ।

५. समितिको बैठक :

- (क) समितिको बैठक संयोजकले बोलाउनेछन् ।
- (ख) समितिको बैठक सामान्यतया महिनाको दुई पटक बस्नेछ ।
- (ग) बैठकको अध्यक्षता संयोजकले र निजको अनुपस्थितिमा निजले तोकेको सदस्यले गर्नेछन्, कसैलाई नतोकिएको अवस्थामा समितिका सदस्यहरू मध्येबाट वर्णानुक्रमानुसार गर्नेछन् ।
- (घ) समितिको बैठक ५० प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएपछि गणपूरक संख्या मानिनेछ, गणपूरक संख्या नपुगी दोश्रो पटक बोलाईएको बैठकमा उपस्थित संख्यालाई नै गणपूरक संख्या मानिनेछ ।

६. बैठकको निर्णय :

- (क) समितिको बैठकले निर्णय गर्दा यथासम्भव सर्वसम्मतीबाट गरिनेछ।
- (ख) बैठकको निर्णय प्रमाणित गर्ने र सम्बन्धित निकायमा पठाउने दायित्व संयोजकको हुनेछ।

७. **कार्यालय :** समितिको केन्द्रीय कार्यालय काठमाडौं उपत्यका भित्र रहनेछ। नेपाल सरहदभित्र अन्यत्र पनि आवश्यकतानुसार कार्यालय स्थापना गर्न सकिनेछ।

८. **उपसमिति :** समितिले आफ्नो कार्य सहज ढङ्गले संचालन गर्न आवश्यकतानुसार विषयगत, क्षेत्रगत तथा अन्य उपसमिति गठन गरी जिम्मेवारी तोक्न सक्नेछ।

९. **सम्पर्क निकाय, सहयोग तथा अनुगमन टोली :** कुनै घटना, विषय वा क्षेत्रको लागि आवश्यकतानुसार समितिको सम्पर्क निकाय, सहयोग तथा अनुगमन टोली स्थापना तथा गठन गरी खटाउन सकिनेछ।

१०. संयोजकको दायित्व :

- (क) समितिको नेतृत्व लिई आवश्यक काम कारवाहीको संयोजन गर्ने र निर्देशन दिने,
- (ख) समितिको प्रतिनिधित्व गर्ने गराउने,
- (ग) कार्यालय संचालन गर्ने गराउने,
- (घ) समितिको कार्य संचालनको क्रममा कुनै सदस्यको सहयोग लिनु परेमा सदस्यलाई जिम्मेवारी तोक्ने,
- (ङ) समितिको बैठकको लागि छलफलको विषय सूची तय गर्ने,
- (च) समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने।

११. समितिका सदस्यले पालना गर्नु पर्ने आधारभूत दायित्वहरु :

- (क) स्वतन्त्र तथा निष्पक्ष रहने,
- (ख) आचारसंहिता तथा क्षेत्राधिकार प्रति सचेत र प्रतिबद्ध रहने,
- (ग) शान्ति प्रक्रियालाई सहज र गतिशील बनाउन सम्बद्ध पक्ष बीच आपसी विश्वास र सद्भाव अभिवृद्धि गराउन प्रयत्नशील रहने,
- (घ) तोकिएको जिम्मेवारी पूरा गर्ने,
- (ङ) शान्ति प्रक्रियालाई प्रतिकूल असर पर्ने अभिव्यक्ति दिन तथा त्यस्तो कृयाकलापमा संलग्न हुन नहुने,
- (च) समितिको काम कारवाहीको सिलसिलामा गोपनियता र सहचारिता अवलम्बन गर्नुपर्ने,
- (छ) समितिको सदस्यको हैसियतले कार्यसम्पादन गर्दा तथा अभिव्यक्ति दिँदा १७ बुँदे कार्यक्षेत्र र अधिकार पालना गर्ने, तर पेशागत वा आस्थाको आधारमा क्रियाशिल रहँदा वा अभिव्यक्ति दिँदा यस खण्डले बन्देज लगाएको मानिनेछैन।

१२. सूचना तथा तथ्यको संकलन : समितिले निम्न माध्यमहरुबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्नेछ :

- (क) सर्वसाधारणबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्ने,
- (ख) घटनाको तथ्य सूचना संकलन गर्न सम्पर्क निकाय, सहयोग तथा अनुगमन टोली खटाउने,
- (ग) विभिन्न संचार माध्यमहरुबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्ने,
- (घ) कार्यालयको माध्यमबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्ने,
- (ङ) समितिका सदस्यहरुको माध्यमबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्ने,

- (च) विभिन्न संघ संस्था, नागरिक समाजबाट सूचना तथा तथ्यको संकलन गर्ने,
(छ) सम्बद्ध पक्षहरुबाट घटना विशेषको अनुसन्धान तथा अनुगमन गर्न माग भएमा अनुसन्धान तथा अनुगमन गर्ने ।

१३. प्रतिवेदन :

- (क) समितिले विभिन्न श्रोतबाट प्राप्त तथ्य तथा सूचनाको स्वतन्त्र, निष्पक्ष र वस्तुगत रूपले अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार पार्नेछ ।
(ख) खण्ड (क) बमोजिमको प्रतिवेदन सिफारिश सहित वार्ताटोली वा संयुक्त समितिलाई बुझाउनेछ ।
(ग) प्रतिवेदन सामान्यतया सार्वजनिक गरिनेछ ।
(घ) समिति प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयन गर्न क्रियाशिल रहनेछ ।
(ङ) पाक्षिक रूपमा नियमित अनुगमन प्रतिवेदन सम्बद्ध निकायमा प्रस्तुत गरिनेछ ।

१४. आर्थिक व्यवस्थापन र संचालन : समितिको लागि आवश्यक आर्थिक श्रोतको व्यवस्था नेपाल सरकारले गरे बमोजिम हुनेछ ।

१५. कर्मचारी व्यवस्थापन : समितिलाई आवश्यक कर्मचारीको व्यवस्था नेपाल सरकारले गरे बमोजिम हुनेछ ।

१६. समितिको छाप र लेटरप्याड : समितिको छाप तथा लेटरप्याडका नमूनाहरु अनुसूचि १ मा राखिएको छ ।

१७. संशोधन : यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्नु परेमा समितिले निर्णय गरी आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ । उक्त संशोधन वार्ता टोलीले अनुमोदन गरेपछि लागू हुनेछ ।

नेपाली लेटरप्याडको नमूना

युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समिति

बबमरमहल, काठमाण्डौ
नेपाल
फोन नं. ४२१६८२३

प.सं. :-

च.नं. :-

अंग्रेजी लेटरप्याडको नमूना

**National Monitoring Committee on Code of Conduct for Ceasefire
(NMCC)**

**Babarmahal, Kathmandu
Nepal**

Date:.....

Ref No.:

नेपाली छापको नमूना :

युद्धविराम आचारसंहिता राष्ट्रिय अनुगमन समिति
२०६३
बबमरमहल, काठमाण्डौ

अंग्रेजी छापको नमूना :

**National Monitoring Committee on Code of Conduct for Ceasefire
2063
Babarmahal, Kathmandu**

